

Udenrigspolitisk Redegørelse 2016

(Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender)

Forelæggelsesnotat

Udenrigspolitisk Redegørelse for 2016 udgør status over Naalakkersuisuts indsats på centrale områder over det sidste år, samt perspektiver for udvikling i den nærmeste fremtid.

Flere lande tilkendegiver i disse år, at Arktis skal være en vigtig prioritet i deres udenrigspolitik. Det er selvfølgelig velkomment. Også den danske regering har i det forløbne år tilkendegivet, at Arktis skal være en hovedprioritet i dansk udenrigspolitik fremadrettet.

Det er vigtigt, at andre landes arktiske politikker forholder sig til arktiske lande og folk, herunder også Grønland, så vi ikke blot pådattes os andres holdninger og politikker i vores region. Det gælder i særlig grad selvfølgelig for Danmark, med hvem vi har et nært samarbejde. Kongeriget Danmark har én Arktisk rigsdel og det er Grønland. Vi er selv ansvarlige for langt størstedelen af de sagsområder som der tales om i Arktisk sammenhæng. Det er derfor også vores land og vores myndigheder som skal udvikle og nyde godt af de øgede samarbejds muligheder, hvad enten det gælder på forsknings-, på kultur-, på erhvervs-, eller på klimaområdet.

Arktis er ikke et abstrakt koncept. Arktis er den geografiske del af verden som Grønland er en meget væsentlig del af, og det er vigtigt at vi som ansvarlige politikere for vores land også tydeligt tilkendegiver overfor omverdenen, at vores politik som vi i stor grad selvstændigt har ført siden indførelsen af Hjemmestyret, er vores arktiske politik. Når andre lande, fra Færøerne til Kina, nu opruster på Arktis-sager, er det vigtigt at vi fastholder vores kurs og forsvarer vores interesser, så den internationale interesse bliver til gavn for os, og ikke det modsatte.

Verden omkring os er under hastig forandring, og det kommer også til at få betydning for vores land.

I de kommende år skal Storbritannien forlade det Europæiske samarbejde. Det er en beslutning som også kan få konsekvenser for Grønland. Grønlands forhold til EU, særligt på uddannelse-, veterinær- og fiskeriområdet er af stor betydning for vores økonomi. Vi skal i de kommende forhandlinger imellem EU og Storbritannien arbejde på at sikre, at Grønland i forhold til vores samarbejde med EU, ikke bliver u hensigtsmæssigt ramt af udmeldelsen.

Med Storbritanniens udmelding fra EU, kommer vi potentielt til at skulle tage stilling til en væsentligt anderledes situation i Nordatlanten. En forandring som skal håndteres med stor opmærksomhed, men hvor vi også bliver nødt til at prioritere vores indsatser i forhold til Storbritannien for at få det bedste ud af en forandret situation.

Grønland er en del af det nordamerikanske kontinent, og Thule Air Base er en meget væsentlig del af sikringen af sikkerheden på vores kontinent. USA's beslutning i 2014 om tildeling af servicekontrakten på Thule Air Base til et selskab som ikke har grønlandsk medejerskab, gør at der ikke længere synes at være en rimelig balance i vores aftaleforhold med USA.

Det må og skal sikres, at Grønland og det grønlandske samfund sikres det størst mulige afkast af USA's militære tilstedeværelse i Grønland. Under USA's udenrigsminister John Kerry's besøg i Grønland i juni 2016 beskrev Naalakkersuisut meget klart hvorfor USA's beslutning i 2014 om tildeling af servicekontrakten har forstyrret balancen i forholdet imellem USA og Grønland, og hvorfor vi forventer en fremadrettet løsning som sikrer et væsentligt afkast til Grønland og det grønlandske samfund af USA's militære tilstedeværelse i Grønland.

Udenrigs- og Sikkerhedspolitisk Udvalg rejste i august måned sammen med Naalakkersuisut til Washington, D.C. og Colorado Springs i USA for at få en bedre forståelse af de forhold, der gør sig gældende i forhold til den amerikanske militære tilstedeværelse i Grønland. Der blev afleveret et meget tydeligt budskab om, at Grønland ikke kan acceptere den nuværende situation, hvis Grønland og det grønlandske samfund ikke i medfør af Forsvarsaftalen af 1951 og efterfølgende tillægsaftaler fremadrettet sikres faste fordele af forsvarsaftalekomplekset indgået imellem USA og Kongeriget Danmark. Det at udvalget overfor vores samarbejdspartnere bakker op om Naalakkersuisuts krav er altafgørende og et meget vigtigt signal til omverdenen. I denne sag er det et samlet Inatsisartut som står sammen om vores krav.

Den danske regering har med Itilleq-erklæringen forpligtet sig til, at Grønland siden 2003 altid skal medinddrages i sager som vedrører forsvarssamarbejdet med USA.

Etableringen af vores Repræsentation i Washington D.C. er med til at sikre at dette i praksis finder sted. Naalakkersuisut vil også skulle prioritere de ressourcer som er til rådighed til sikringen af Grønlands interesser på det forsvars- og sikkerhedspolitiske område, såfremt Grønlands interesser på disse områder mere effektivt skal kunne løftes. Danmark har kompetencen på både det forsvars- og sikkerhedspolitiske område, men hvor Grønlands medinddragelse er påkrævet, er det af stor vigtighed at Selvstyret til stadighed har de nødvendige ressourcer og kompetencer til effektivt at kunne varetage sine egne interesser – også overfor Danmark - så grønlandske interesser tilgodeses.

Vi skal selv sætte dagsordenen for vores udvikling som folk. Vi skal selv sikre, at omverdenen kender vores politikker. Vi skal sammen omsætte omverdenens interesse for vores region til resultater for vores folk, så det bliver til gavn.

Med disse ord overlader jeg Naalakkersuisuts redegørelse til Inatsisartuts velvillige behandling.